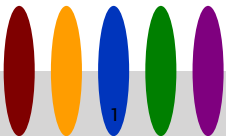

Conferentie:

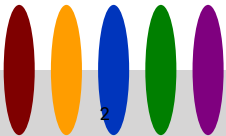
Naar een concurrerende en duurzame distributiesector – Focus op e-commerce

21.11.2024

1. Gemeenschappelijke diagnose: huidige situatie en opportuniteiten

Gemeenschappelijke diagnose: e-commerce

België kwam laat op gang met B2C e-commerce (online vraag, 'pure players', ontwikkeling van het online aanbod van de historische spelers, online betaling....)

- Belgische distributiemerken weinig aanwezig in het Belgische e-commerce-landschap
- Geen groot nationaal platform
- Dominantie van de grote buitenlandse spelers

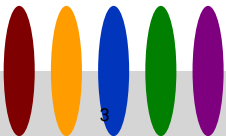

Top 10 grootste webshops volgens omzet

België (2022)	Duitsland (2022)	Frankrijk (2023)	Nederland (2023)
bol.com	Amazon	Amazon	bol.com
Coolblue	Otto	Shein	Albert Heijn
Zalando	Zalando	Veepee	Coolblue
Apple	Mediamarkt	Auchan	Zalando
Amazon	Apple	Boulangier	Amazon
Shein	Ikea	Courses U	Jumbo
MediaMarkt	Lidl	Apple	Wehkamp
Ikea	H&M	E.Leclerc	Picnic
Delhaize	Saturn	Leroy Merlin	Apple
Albert Heijn	About You	Cdiscount	Ikea

Legende : **oranje = nationale ondernemingen**; zwart = buitenlandse ondernemingen. Bron: Statistica

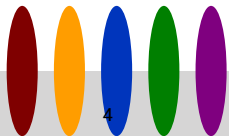
- E-commerce vormt een groei-opportuniteit voor de Belgische distributiebedrijven - als ze erin slagen hun online verkoopkanalen te ontwikkelen.

Gemeenschappelijke diagnose: distributie

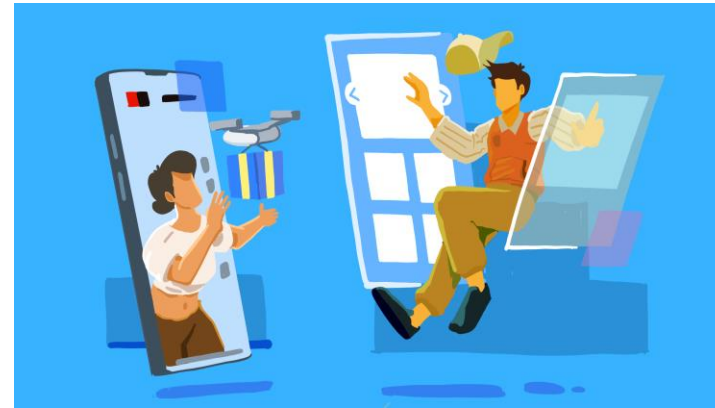
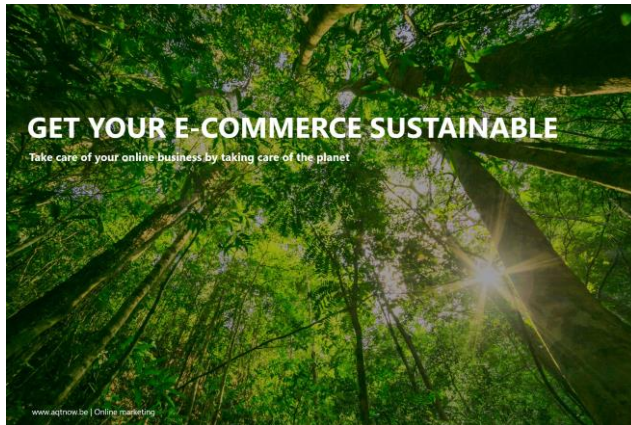
- Prijzen en winstmarges onder druk in de distributie:
  - Komst van buitenlandse spelers Albert Heijn, Jumbo en Intermarché
  - Faillissementen en sluitingen van winkels en winkelketens in stadscentra
  - Verdwijning van kleine buurtwinkels
  - Trend tot meer grensoverschrijdende aankopen (online en fysiek)
- De situatie is onrustwekkend:
  - Creatie van toegevoegde waarde en van jobs in het buitenland
  - Druk op de bevoorradingsketen (logistiek, ICT enz.)
  - Impact op de kwaliteit van producten en diensten door verarming van de markt
  - Rol van Chinese platforms

Gemeenschappelijke diagnose: opportuniteiten

- Het is niet te laat voor een duurzame e-commerce en distributiesector

- E-commerce en distributie = een voortdurend evoluerende markt
  - Digitale transformatie en innovatie zijn nog altijd actueel
- België beschikt over tal van opportuniteiten om de distributiesector te versterken:
  - Uitstekende ligging voor de logistiek
  - Hooggeschoolde en meertalige arbeidskrachten
  - Sterke adoptie van digitale technologieën in de ondernemingen

Gemeenschappelijke diagnose: doelstellingen en voorwaarden

Twee grote doelstellingen:

De Belgische ondernemingen in staat stellen om zich te ontwikkelen en aan de verwachtingen van de consumenten te voldoen

De e-commerce-activiteiten in België lokaliseren en internaliseren

Ambitie: de diversiteit van verkoopkanalen behouden (concurrentiële en fiscale billijkheid & modernisering van de traditionele handel), de CO2-voetafdruk van de handel verminderen, de levendigheid van de stadscentra behouden, toegevoegde waarde en lokale banen creëren.

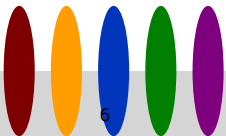
Hoe?

Een constructieve en evenwichtige sociale dialoog als noodzakelijke voorwaarde voor succes

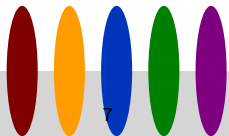
De overheden als steun om de vele uitdagingen aan te gaan:
› 7 gemeenschappelijke prioritaire aanbevelingen voor de legislatuur 2024-2029

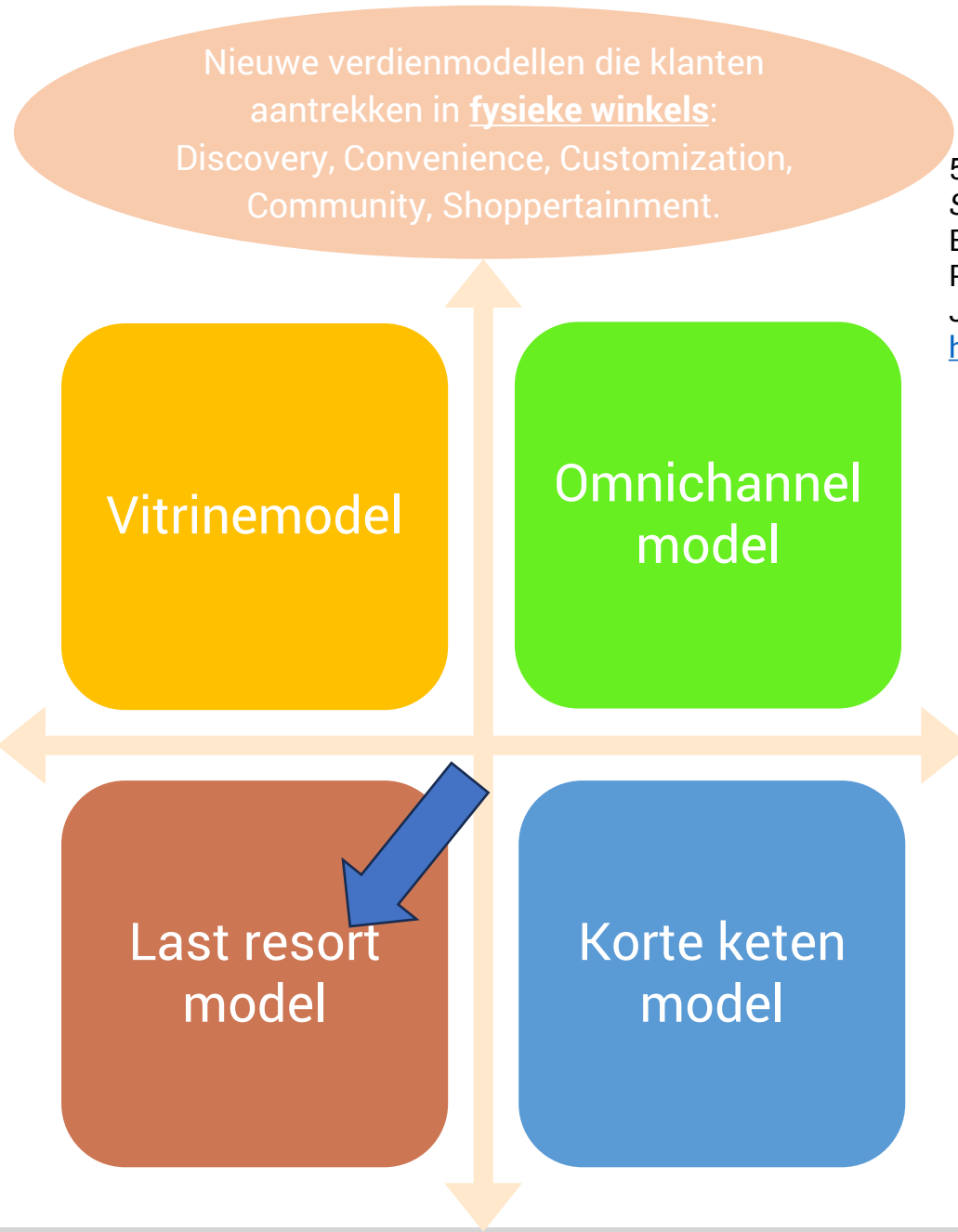

2. Gemeenschappelijke toekomstvisie voor de Belgische distributiesector

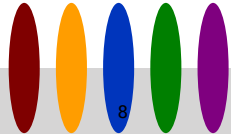
Potentiële toekomstscenario's

Nieuwe verdienmodellen die klanten aantrekken in fysieke winkels:
Discovery, Convenience, Customization, Community, Shoppertainment.

5 dimensies "Discovery, Convenience, Customization, Community, Shoppertainment" gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek : E. Breugelmans, L. Altenburg, F. Lehmkuhle et al., The Future of Physical Stores: Creating Reasons for Customers to Visit, Journal of Retailing, <https://doi.org/10.1016/j.jretai.2023.10.005>

Nieuwe verdienmodellen die klanten aantrekken via online kanaal en m.b.v. technologie: AI, VR, AR, ... : Discovery, Convenience, Customization, Community, Shoppertainment.

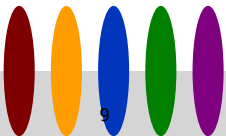

Last resort model

1. **Gering** vernieuwend winkelaanbod zowel **fysiek als digitaal** => Basisassortiment gericht op **instant behoeften** consument; type nachtwinkel of franchise buurtwinkel = rol van '**last resort**';
2. **Gespecialiseerde** producten en '**niet-dringende**' producten worden gekocht via **buitenlandse online platformen**;
3. Het Belgisch fysiek handelslandschap **verengt** heel sterk tot **enkele buurtwinkels/kruidenierzaken** met een **basisassortiment** dat veel beperkter is dan vandaag;
4. **De grote diversiteit aan Belgische winkels verdwijnt samen met de bruisende handelscentra!**

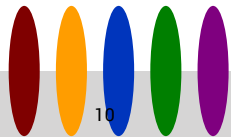
Last resort model

De digitale handel gebeurt uitsluitend door buitenlandse spelers, de BE fysieke handel biedt een beperkt basisproducten- en dienstenaanbod aan.

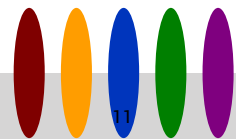
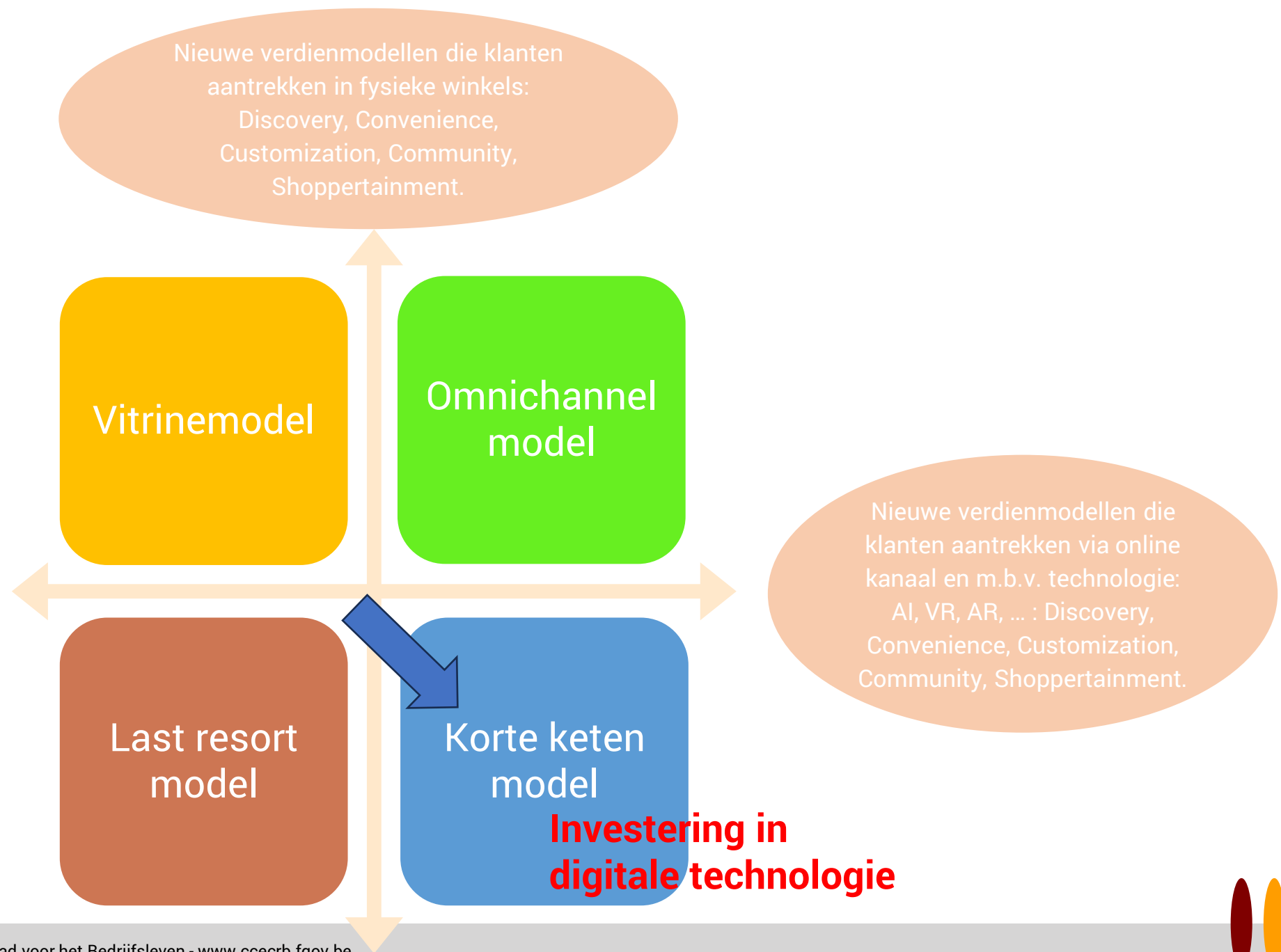
Geen aandacht voor Discovery, Convenience, Customization, Community, Shoppertainment*

E. Breugelmans, L. Altenburg, F. Lehmkuhle et al., The Future of Physical Stores: Creating Reasons for Customers to Visit, Journal of Retailing, <https://doi.org/10.1016/j.jretai.2023.10.005>

Potentiële toekomstscenario's

Korteketenmodel

1. Doorgedreven digitalisering geeft **boost** aan **Belgische 'pure players'**, **MAAR** onvoldoende om op te boksen tegen succesvolle buitenlandse omnichannelplatformen;

=> **Synergie** tussen **BE fysieke winkels** en **BE marktplaatsen** wordt **onderbenut!**

2. **Toegevoegde waarde** en sterkte Belgische **fysieke winkels**, o.a. via de 5 dimensies (*Discovery, Convenience, Customization, Community, Shoppertainment*) worden **te weinig** ingezet => **rol** wordt **overgenomen** door producenten, bedrijfswinkels en buitenlandse marktplaatsen;

⇒ **Fysieke handel verliest relevantie** als tussenschakel tussen producent en consument;

⇒ **Gespecialiseerde winkels** fors **onder druk** van binnenlandse producenten en binnen- en buitenlandse e-commercebedrijven.

Korteketenmodel

Vs.

Consumenten kopen meer rechtstreeks van de producent (fysiek of online), de rol van de fysieke winkels wordt minder belangrijk.

Nieuwe verdienmodellen die klanten aantrekken in fysieke winkels:
Discovery, Convenience,
Customization, Community,
Shoppertainment.

Nieuwe verdienmodellen die klanten aantrekken via online kanaal en m.b.v. technologie: AI, VR, AR, ... :
Discovery, Convenience, Customization, Community, Shoppertainment.

Creativiteit en opbouwende sociale dialoog

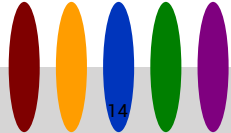
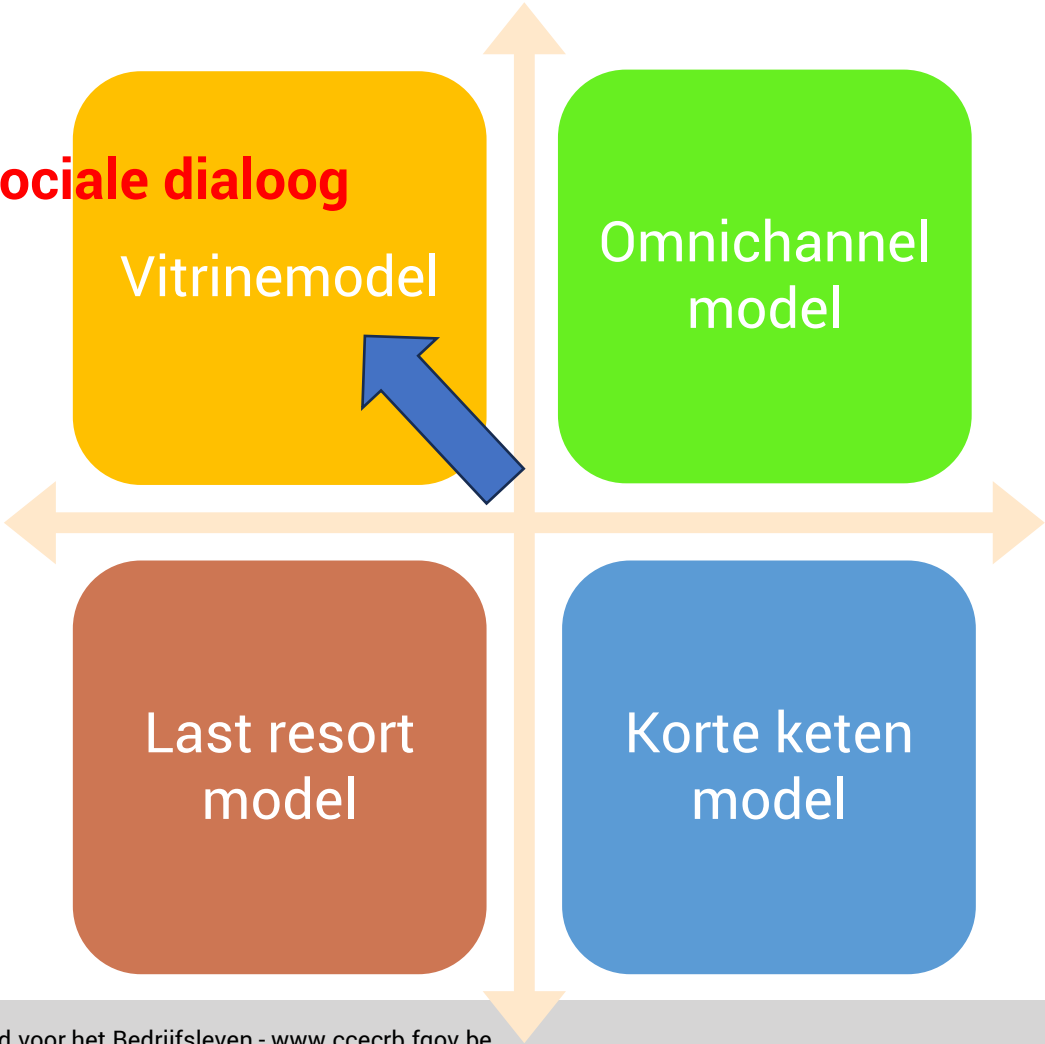
Vitrinemodel

Omnichannel model

Last resort model

Korte keten model

Potentiële toekomstscenario's

Vitrinemodel

Fysieke winkels investeren in **nieuwe diensten en winkelconcepten**, **MAAR** te weinig in digitalisering en nieuwe technologieën zoals AI

1. **Gespecialiseerde winkels** die inspelen op niche, nabijheid en service zullen overleven als zij producten aanbieden die online niet verkrijgbaar zijn en/of inspelen op dringende aankopen;
2. **BE fysieke (niet-gespecialiseerde) winkels** onder druk, dreigen **vitrine** te worden van buitenlandse e-commercebedrijven;
⇒ Op termijn zullen ze hun aanbod van producten, diensten en de werkgelegenheid moeten laten dalen.

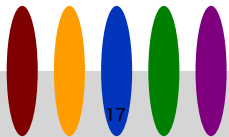
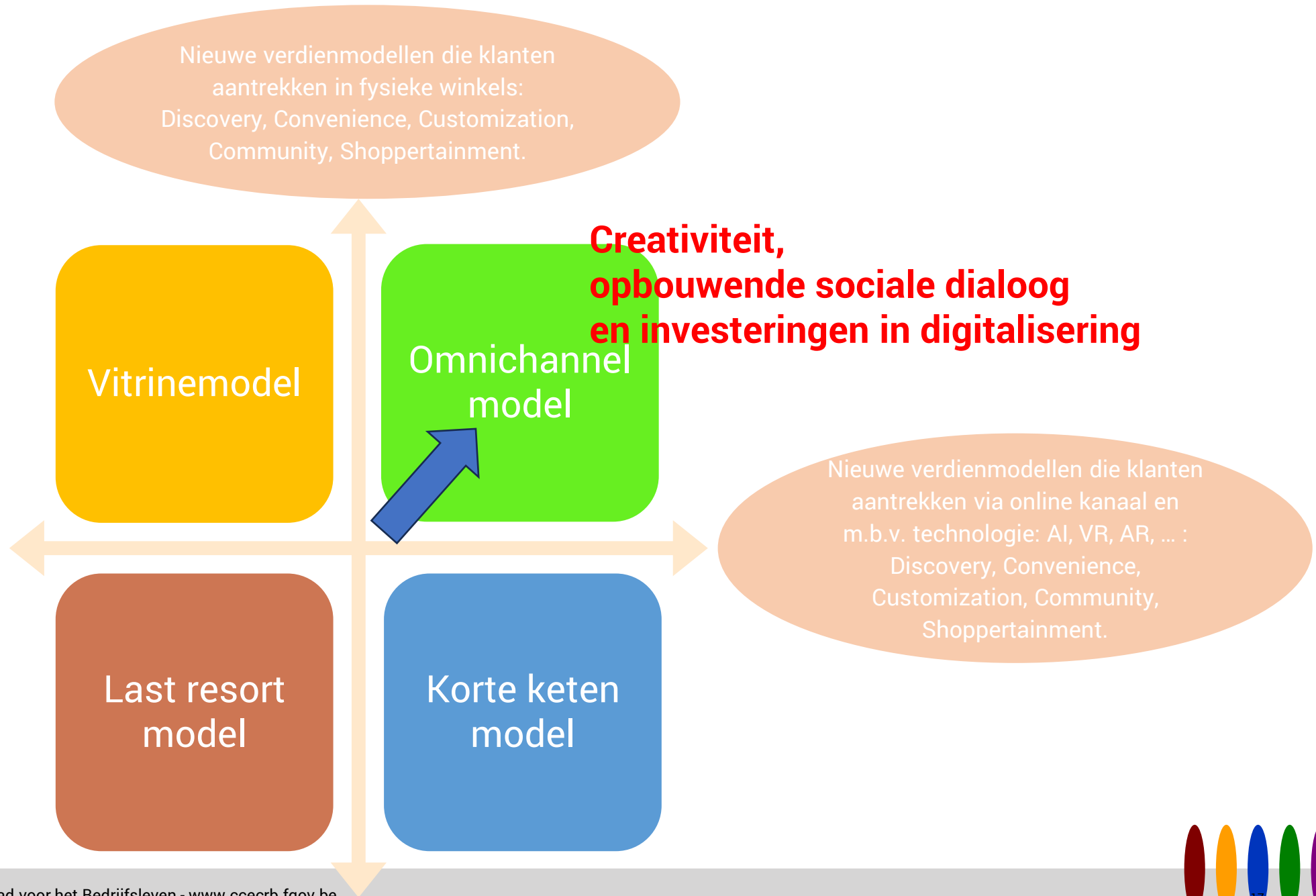
Vitrinemodel

Fysieke winkel wordt vitrine voor de online handel, alsook voor buitenlandse e-commerce-ondernemingen.

Potentiële toekomstscenario's

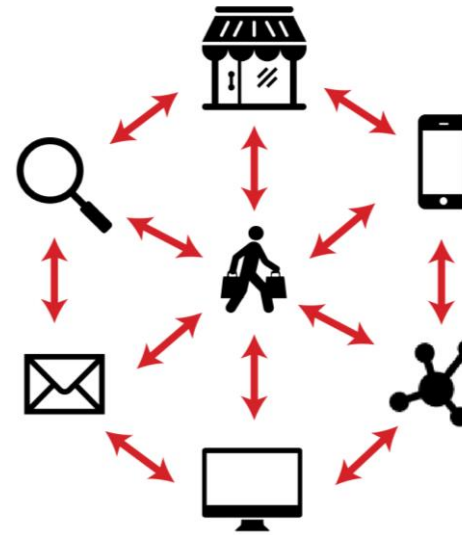
Omnichannelmodel

1. Klant staat centraal;

2. Elk kanaal heeft toegevoegde waarde;

3. Geen concurrentie tussen $\neq$ verkoopkanalen:

- fysieke winkel = verlengstuk van de website en omgekeerd;
- verkoopkanalen interageren met elkaar => flexibel inspelen op wensen klant en naadloze winkelervaring;
- Belangrijke **TROEF**: wederzijdse versterking verschillende verkoopkanalen

Omnichannel model

4. De **fysieke winkel** is een **blijver** en **cruciale rol** voor de **MEDEWERKER**:

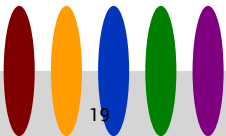
- ruimere rol als **expert en aanspreekpunt** voor **advies op maat**,
(bv. beauty-expert, geven van demonstraties...);
- **ondersteunt consument** in alle stappen zoektocht naar product/dienst en bij gebruik nieuwe technologie (bv. app, slimme spiegels, kledkamers met AR-technologie);
- **technologie als hulpmiddel** bij de uitoefening van de job,
(bv. gebruik van online klantendata).

⇒ groeipotentieel en gevarieerder takenpakket voor werknemers in de handel;

⇒ nood aan opleidingen en inzetten op polyvalentie;

⇒ opwaardering bepaalde kortgeschoolde jobs in de handel;

⇒ kans om knelpuntberoepen in de handel aantrekkelijker te maken, bv. job als verkoper.

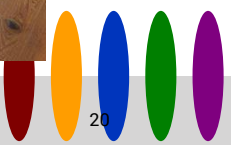
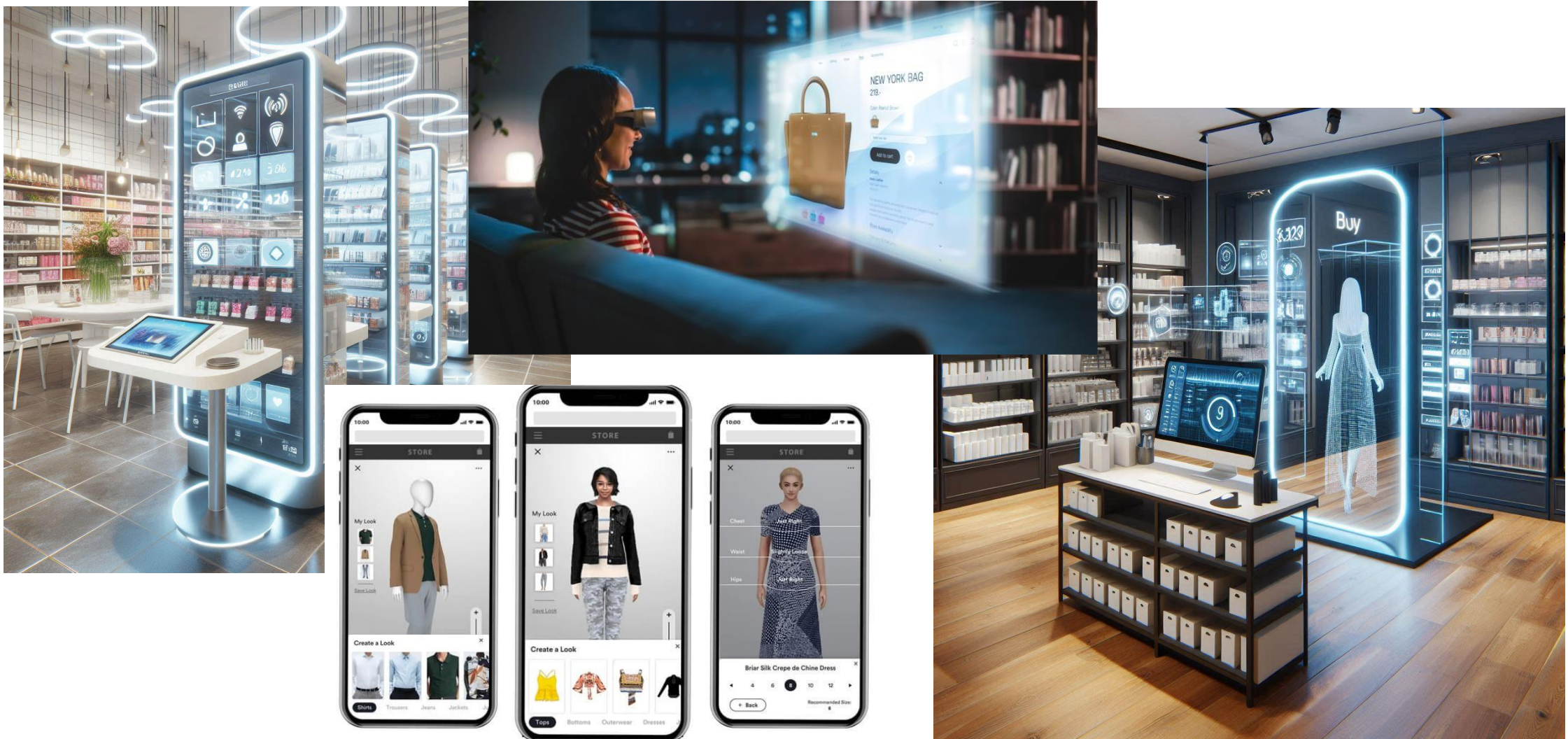

Omnichannelmodel

5. Naast cruciale rol voor medewerker, ook rol weggelegd voor **TECHNOLOGIE**:

Omnichannel model

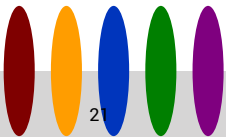
6. Aandacht voor BELEVING

Winkelcentrum:
The Hyundai Seoul

Starfield library, Seoul

Omnichannel model

7. Aandacht voor de 5 dimensies in het raamwerk van professor Breugelmans: *Discovery, Convenience, Customization, Community, Shoppertainment*

3. Gemeenschappelijke prioritaire aanbevelingen

1) Een “E-commerce Strategy 4 Belgium” ten uitvoer leggen

Belangrijkste vaststellingen:

- Geen nationale strategie inzake e-commerce
- Geen duidelijke en globale nationale definitie
- Statistische lacunes
- **Blinde vlek voor de overheden**

Aanbevelingen:

- Een expertisecentrum voor de e-commerce oprichten
- Een “E-commerce Strategy 4 Belgium” ontwikkelen en ten uitvoer leggen
- Een geharmoniseerde openbare databank ontwikkelen en online zetten

2) Innovatiedynamiek en digitaal ondernemerschap verhogen: innovatie

Belangrijkste vaststellingen:

- Te weinig diffusie van nieuwe technologieën
- Juridische onzekerheden
- Tekort aan IT-profielen op de arbeidsmarkt
- Gebrek aan kapitaal voor de innovaties met hoog risico
- Historische achterstand op het vlak van O&O in de ICT
- Digitale infrastructuur en infrastructuur voor data-opslag lopen achterop

Concentratie-effecten

Aanbevelingen:

- Voorlichtings- en opleidingsprogramma's (AI, AR, VR, ...) binnen de ondernemingen (zko's/kmo's)
- O&O versterken in de ICT-sector, toepasbaar op de handel
- Digitale investeringen ondersteunen (o.a. in het kader van het wetsontwerp houdende diverse fiscale bepalingen)
- Internationale partnerschappen en lokale verankering van activiteiten met hoge TW
- Ambitieuus beleid op het gebied van infrastructuur voor hoge digitale connectiviteit en gegevensopslag

2) Innovatiedynamiek en digitaal ondernemerschap verhogen: ondernemerschap

Belangrijkste vaststellingen:

- Relatief zwakke cultuur van (digitaal) ondernemerschap
- Lage ambitie in termen van internationale groei
- Geen strategie om zin voor ondernemerschap te stimuleren: opleiding & onderwijs
- Universiteiten weinig geëngageerd in digitaal ondernemerschap
- Gebrek aan kennis over de implicaties van online verkoop (handelaars & e-ondernemers)
- Beperkt gebruik van platformen door Belgische (e-)handelaars
- Beperkt gebruik van risicokapitaal

Aanbevelingen:

- Onderwijs- en opleidingssysteem: digitaal ondernemen uitleggen en stimuleren
- Structuur van voorlichting, opleiding en begeleiding van nieuwkomers (o.a. om te leren gebruik te maken van het zichtbaarheidspotentieel dat wordt geboden door de platformen)
- Tijdelijke verhoogde aftrek voor digitale investeringen door kmo's
- Nadenken over springplanken die de internationale groei van Belgische e-ondernemers kunnen stimuleren

3) De digitale vaardigheden verbeteren en banen in de distributiesector aantrekkelijker maken

Belangrijkste vaststellingen:

- Moeilijkheden om ICT-profielenaan te werven
- Weinig gediplomeerden STEM / ICT-richtingen
- Minder sterke toe-eigening van digitale technologie door de huishoudens
- Aanhoudende digitale breuk
- Weinig aantrekkingskracht van distributie voor ICT-profielen
- Uitbreiding van de logistieke keten en explosieve stijging van het aantal pakjes
- Aanwervingsmoeilijkheden in kortgeschoolde beroepen van de logistiek

Aanbevelingen:

- Aantrekkingskracht van STEM- en ICT-studies en -opleidingen verbeteren
- Het aanbod van studies en opleidingen in e-commerce en ICT ontwikkelen
- Intensere samenwerking tussen het onderwijs en de ondernemingen (o.a. via alternerend leren)
- Anticiperen op de negatieve gevolgen van de uitbreiding van e-commerce en van de nieuwe technologieën (waaronder AI) voor de werkgelegenheid
- (Ook kortgeschoolde) jobs in de distributiesector aantrekkelijker maken

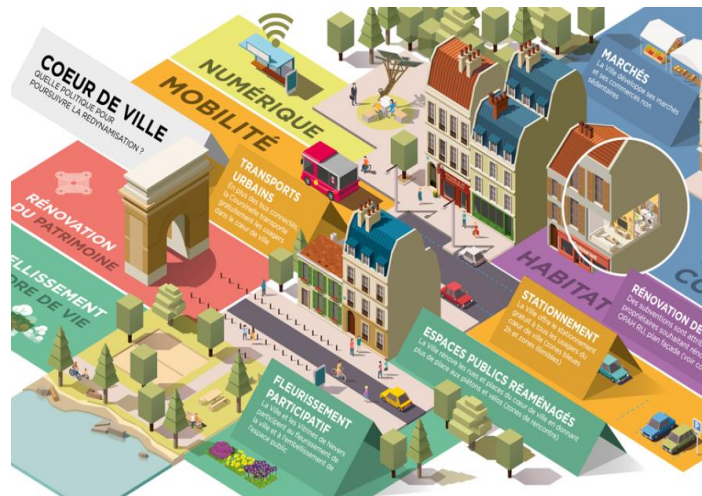

5) Dynamische handelscentra ontwikkelen

- In de handelscentra en stadscentra:
  - De (kleine) winkels sluiten hun deuren (kleding, boekhandels, elektronica enz.)
  - Stevige concurrentie van online handel
  - Toename van onbenutte handelsruimtes = negatieve spiraal
- Gedeeltelijk gecompenseerd door voedingsverkooppunten en horeca

- De stadscentra nieuw leven inblazen met een gediversifieerd aanbod van detailhandelszaken en restaurants
- Het omnichannelmodel ontwikkelen: beleving, technologie (AI, VR...)
- De steden en hun beleidsmakers aansporen om de digitale uitdagingen meer structureel aan te gaan
- Beter rekening houden met de logistiek in de ruimtelijke ordening

6) Concurrentieverstoringsen verminderen en een 'level playing field' creëren

Belangrijkste vaststellingen:

- Onvoldoende middelen op het vlak van fysieke controles
  - Verouderde procedures inzake de instelling van markttoezicht (productconformiteit)
  - Verschil in interpretatie van de regelgevende bepalingen en veranderlijke politieke wil
  - Misbruik van machtspositie en oneerlijke handelspraktijken ("gatekeeper")
  - Voorbijgestreefde en/of asymmetrische (o.a. fiscale) regelgevingen
- **Risico's voor de gezondheid van de consumenten en oneerlijke concurrentie**

Aanbevelingen:

- Meer middelen ter beschikking stellen van de ambtenaren die belast zijn met de naleving van de regelgeving
- De regelgevende bepalingen en de interpretatievereisten binnen de EU harmoniseren
- Meer samenwerking en grensoverschrijdende acties invoeren
- Misbruik van machtspositie van de grote platformen bestrijden
- Bestaande of nieuwe (o.a. fiscale) regels die het digitale aspect systematisch integreren

Een Europese aanpak bevorderen

7) De 'last mile' en het logistieke kader verduurzamen

23,4%

Aandeel transportsector in totale uitstoot broeikasgassen in België in 2022

16% ↑

Uitstoot broeikasgassen transport, 1990-2022

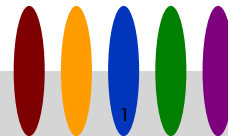
25%

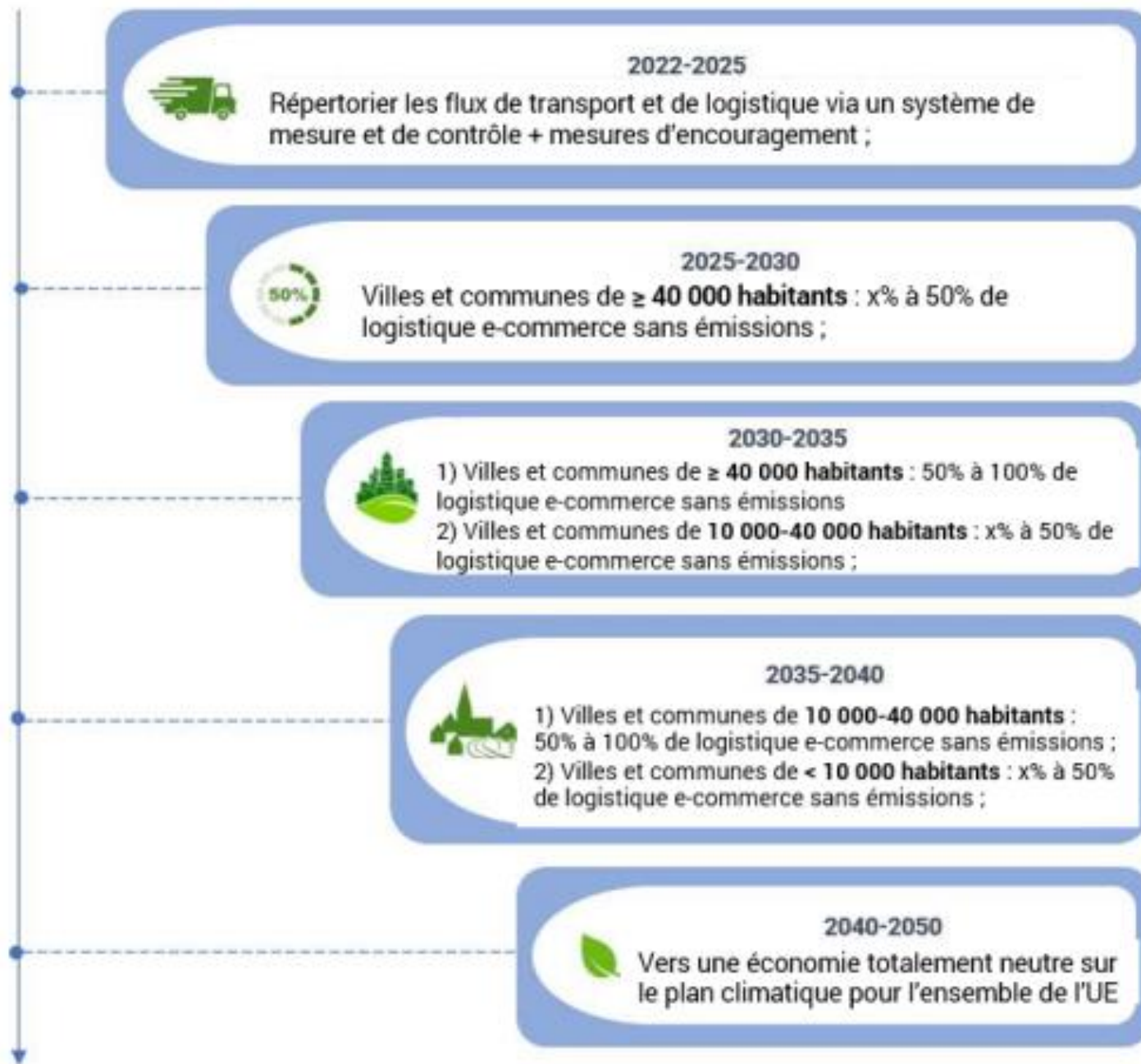
van transportgerelateerde CO₂-uitstoot in steden = logistiek

51%

v/h gemotoriseerd goederentransport in steden kan worden overgezet op de (cargo)fiets.

Bedankt voor uw aandacht!

Link naar de adviezen en verslagen

Gemeenschappelijke aanbevelingen:

- Voor een duurzame en concurrerende distributiesector, Memorandum, juni 2024, [CRB 2024-1750](#).

Gemeenschappelijke diagnose:

- Analyse van Porter: Structureel concurrentievermogen van de Belgische B2C e-commerce, Verslag, oktober 2023, [CRB 2023-2422](#);
- Werkgelegenheid e-commerce, Verslag, oktober 2023, [CRB 2023-2425](#);
- Uitdagingen van de e-commerce voor de distributiesector, Verslag, juli 2022, [CRB 2022-1670](#).

Duurzame last mile:

- Leveropties bij verkoop op afstand, Advies, juni 2023, [CRB 2023-1420](#);
- Duurzaamheidsagenda voor de Belgische e-commerce en logistiek, Advies, mei 2022, [CRB 2022-1130](#).

